4.1. Complementul de agent

4.1.1. Fişă sintetică

► ***trăsături sintactice***
- complinire a unui centru verbal pasiv (sau al unui adjectiv postverbal)
- lexicalizare facultativă[37]
- marcarea relației cu centrul: acuzativ prepozițional (obligatoriu cu prepoziția *de / de către*)
- realizare prototipică: GPrep
- clasă de substituție[38]: *grup prepozițional* (cu determinativ *nominal* sau *propoziție relativă propriu-zisă*)
- topică nemarcată: postpunere față de regent.

► ***trăsături semantice***
- rol prototipic: *Agent*
- alte roluri: *Instrument* amalgamat cu rolul de *Agent* sau *Forță/Cauzal, Experimentator, Stimul*

4.1.2. Matrice verbale cu complement de agent

1. $\begin{pmatrix} Pacient\,/\,Rezultat & Agent \\ GN_1 & GN_2 \\ Subiect & Cag \end{pmatrix}$;

*Romanul a fost scris **de Rebreanu**.*
*Pomii sunt tăiați numai **de primărie**.*

1′. $\begin{pmatrix} Pacient & Instrument \\ GN_1 & GN_2 \\ Subiect & Cag \end{pmatrix}$;

*Căruțul a fost strivit **de o maşină**.*

2. $\begin{pmatrix} Pacient\,/\,Temă & Forță \\ GN_1 & GN_2 \\ Subiect & Cag \end{pmatrix}$;

*Magazia a fost distrusă **de foc**.*
*Zmeul era purtat **de vânt**.*

3. $\begin{pmatrix} Stimul & Experimentator \\ GN_1 & GN_2 \\ Subiect & Cag \end{pmatrix}$;

*El este foarte respectat **de colegi**.*

3′. $\begin{pmatrix} Experimentator & Stimul \\ GN_1 & GN_2 \\ Subiect & Cag \end{pmatrix}$

*Ea e uşor impresionabilă / influențabilă **de către oricine**.*

BDD-B454-11 © 2009 Editura Universității Transilvania din Brașov
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:00:30 UTC)